

klubtilbud, døgninstitutioner m.v. vil kunne støtte børn og unge i at forblive ikke-rygere eller udsætte en eventuel rygedebut. Et forbud vil især støtte de børn og unge, som har rygende forældre. Undersøgelser viser, at børn af rygende forældre oftere bliver rygere end børn, hvis forældre ikke er rygere.

Endvidere kan et forbud være med til at understøtte forældrene i de bestræbelser, som de selv udfolder for at forebygge, at deres børn begynder at ryge.

Voksne, som for eksempel lærere i skolen og pædagoger i daginstitutioner m.v., som børnene og de unge dagligt omgås og i et eller andet omfang identificerer sig med, præger børnenes og de unges adfærd.

Derfor er der med lovforslaget bestemt, at de voksne ikke må ryge i samvær med børnene og de unge i folkeskolen, kommunale dag- og klubtilbud m.v. Børn og unge skal ikke »lære« at ryge af de voksne i de institutioner, hvor de færdes i deres dagligdag.

For så vidt angår elever, der i henhold til folkeskoleloven er henvist til undervisning i dagbehandlingstilbud og anbringelsessteder, henvises til forslaget til ny § 2 b for så vidt angår kommunale og amtskommunale institutioner og til § 10 a, stk. 2, for så vidt angår private, herunder selvejende, institutioner m.v.

Efter lovforslagets § 10 a, stk. 2 skal reglerne i § 2 b, stk. 1 - 3, ligeledes gælde i de tilfælde, hvor (amts)kommunen har indgået aftale med andre uden for staten, amtskommunen eller kommunen om at udføre sociale opgaver for myndigheden. Det gælder f.eks. private selvejende daginstitutioner, puljeordninger, opholdssteder og døgninstitutioner for børn og unge.

På det sociale område omfatter lovforslaget institutioner og lignende for børn og unge.

Der fastsættes i loven præcise principper for afgrænsningen af mulige rygelokaler over for de røgfri miljøer. Kompetencen til at udmønte disse principper i praksis og bestemme, hvorledes der skal skrives ind over for eventuelle lovovertrædelser, skal ligge lokalt hos de organer og personer, som i den relevante lovgivning i øvrigt er tillagt disse kompetencer. Herved fremmes det lokale engagement i princippernes realisering i skolernes dagligdag. I tilfælde af fastsættelsen af ordensregler og lignende, der tillader rygning i videre omfang end ellers, når andre benytter skolens lokaler, må det kompetente organ fortolke udtrykket "skolens sædvanlige åbningstid" i forhold til de konkrete forhold på skolen.

Regeringen finder, at selvejende undervisningsinstitutioner, til hvis drift der ydes offentligt tilskud, der dækker mere end 50 procent af skolens driftsomkostninger, skal fastsætte bestemmelser om røgfri miljøer

på institutionens område, så børn, unge og uddannelsessøgende kan undgå passiv rygning, og ikke mindst så børn kan opfylde undervisningspligten på sådanne institutioner i stedet for folkeskolen uden at blive påvirket til at begynde at ryge.

2. De skadelige virkninger af tobaksrygning

Tobaksrygning er den forebyggelige enkeltfaktor, der har størst indflydelse på folkesundheden og er den væsentligste årsag til den relativt dårlige udvikling i middellevetiden i Danmark.

13.000 danskere dør hvert år af rygerelaterede sygdomme.

Tobaksrygning er årsag til ca. en tredjedel af alle kræftsygdomme og medfører 4.000 kræftdødsfald hvert år i Danmark. Ca. 90 procent af alle lungekræfttilfælde kan tilskrives rygning.

30 procent af alle tilfælde af blodprop i hjertet og hjernen og 75 procent af alle tilfælde af kronisk bronchitis er forårsaget af rygning. 6.000 danskere dør hvert år af rygerelaterede hjerte-kar-sygdomme, hvilket svarer til ca. en tredjedel af alle dødsfald, der skyldes hjerte-kar-sygdomme.

200.000 danskere lider af rygerlunger, som er en stærkt invaliderende sygdom.

Rygning medfører endvidere øget sygdomsfravær fra arbejdet, idet rygere har dobbelt så mange luftvejsinfektioner, så som influenza, akut bronchitis og lungebetændelse, som ikke-rygere.

Tobaksrygning er således en af de vigtigste årsagsfaktorer til kræft og lunge- og luftvejssygdomme samt hjerte-kar-sygdomme og er den væsentligste årsag til tidlig død.

Danskerne er stadig et af de mest rygende folk i den vestlige verden, selvom der i de sidste 20 år er blevet færre rygere i Danmark. 34 procent af befolkningen over 13 år er i dag rygere. 39 procent af mændene ryger, og 30 procent af kvinderne ryger.

Rygestop medfører, at risikoen for at få en alvorlig rygerelateret sygdom nedsættes betydeligt. F.eks. halveres risikoen for at få kræft 5 - 10 år efter rygestop, og efter yderligere 5 - 10 år er risikoen næsten som hos den, der aldrig har røget regelmæssigt. Forøgelsen af risikoen for at udvikle hjerte-kar-sygdomme er halveret efter kun et år. Der er således store helbreds-mæssige gevinster ved rygestop.

Også passiv rygning er en egentlig sundhedsrisiko. Denne risiko er særlig stor for personer med lunge- eller overfølsomhedssygdomme og for små børn, hvor passiv rygning påfører dem en fordoblet risiko for luftvejssygdomme bl.a. astmatisk bronchitis. Samtidig indebærer passiv rygning betydelige gener.